

udtalte paa den grundlovgivende Rigsdag meget betydelige danske Mænd sig imod den trufne Ordning; det samme var Tilfældet under Forhandlingerne paa Rigsdagen angaaende Forslag til Lov om Rigsdagsvalgene paa Færøerne. Det vil være tilstrækkeligt at nævne Navne som *A. S. Ørsted*, *N. F. S. Grundtvig* og *Tscherning*. (Se herom Rigsdagstidende 1849—51). Det viste sig ogsaa snart, at Ordningen ikke var tilfredsstillende, og at man paa Færøerne ikke var tilfreds dermed. For at bøde herpaa oprettedes i 1852 Lagtinget som raadgivende i de færøske Lovanliggønder, men den Magt, der tillagdes det, var saa indskrænket, at man paa Færøerne aldrig har været fuldt tilfreds dermed. Efter at der flere Gange havde været gjort Tilløb til en Ændring af Lagtingsloven, fremsatte Lagtingsmand *J. H. Schrøter* i 1884 et Forslag til Forandring i Lagtingsloven, hvori udtales: „At Lagtinget om fornødent ved *Grundlovsforandring* erholder Ret til at indstille Forslag til Love, til hvilke af Lovgivningsmagts Faktorer det finder hensigtsmæssigt, enten Regering eller Rigsdag“. — Siden den Tid har det ganske selvfølgelig Krav flere Gange været fremme, at Færøernes Lagting, som er det færøske Folks rette Repræsentation, bør eje det afgørende Ord, naar Talen er om færøske Lovanliggønder.

Tiden har vist, at en fuldt ud fælles Lovgivning for Færøerne og Danmark paa en Række Omraader har været umulig og uigennemførlig paa Grund af Forholdenes Forskelligartethed. I hver eneste Rigsdagssamling gennemføres adskillige Love, som indeholder den kendte Slutningsparagraf: „Denne Lov gælder ikke for Færøerne“. Heraf fremgaar, at der paa mange Omraader gælder og maa gælde en særlig færøsk Lovgivning. Denne bestaar dels i, at danske Love med nogle nødvendige Lempelser ved kgl. Anordning sættes i Kraft paa Færøerne og dels i særlige kun for Færøerne gældende Love. I begge Tilfælde har Lagtinget efter Lagtingsloven af 15. April 1854 § 11 at afgive Betænkning over de Færøerne vedkommende Lovudkast, der af Regeringen forelægges det, ligesom det ogsaa selv kan fremkomme med Udkast til Love og andre offentlige Foranstaltninger. Herved er der imidlertid ikke skabt nogen retslig Sikkerhed for, at alle saadanne Love skal forelægges Lagtinget, men der har dog i saa Henseende udviklet sig en Praksis. Denne har imidlertid ikke forhindret, at Vejen for et i Lagtinget vedtaget Lovforslag mange Gange har været meget besværlig, inden det kunde naa frem til at blive ophøjet til Lov. Det er ikke faa Lovforslag, der af Lagtinget har været ansete for betimelige og gavnlige for Øerne, som gennem Tiderne er standsede i Ministeriet eller tilbagesendte med den Bemærkning, at de ikke egnede sig til at ophøjes til Lov i den Skikkelse, hvori de forelaa. Af og til har det ogsaa hændt, at Lovbestemmelser af indgribende Betydning for Færøerne er kommet til at gælde for Færøerne, uden at de har været forelagte Lagtinget.

Det er paa Baggrund af disse Forhold man maa se Kravene om, at ingen Lov maa gøres gældende for Færøerne uden Lagtingets Sanktion, jfr. det af Lagtinget i sidste ordinære Samling vedtagne Forslag til Lagtingslov § 5 og Selvstyrepartiets Program af 1909 Punkt 1 og 9, og om, at „Lagtinget kan indstille Lovforslag til Regeringens direkte Sanktion“, jfr. *J. Paturssons Bog „Færøsk Politik“*, Side 137. Det er dette sidste Krav, som ogsaa fremsættes i et af 6 Lagtingsmænd Olajdag 1915 indgivet Andragende til Lagtinget, der i Almindelighed betegnes som Kravet om lovgivende Myndighed for Lagtinget. Ved sit Forslag til en Lagtingslov sidste ordinære Samling ønskede Lagtinget blandt andet at fæstne den efter Lagtingsloven af 1854 § 11 før-omtalte Praksis, idet Forslagets § 5 siger: „Regeringen skal forelægge Lagtinget til Betænkning alle Lovudkast, der vedrører Færøerne, førend saadanne som Love sættes i Kraft paa Øerne“, og for end yderligere at sikre Tingets Indflydelse foreslog man i § 16, at „Sager, der fra Lagtinget sendes til Regeringen, men ikke fremmes som af Tinget foreslaaet, skal tilbagesendes Lagtinget inden næste ordentlige Samling, bilagt med alle de Oplysninger, som maatte være fremkommet, efter at Sagen forlod Lagtinget“. Disse Bestemmelser, som man kunde vente at faa gennemført uden at komme i Strid med Grundloven, kunde vel sikre Lagtinget imod, at Love gjordes gældende for Færøerne uden dets Samtykke, men de kunde ikke opfylde de i 1915 stillede Krav om lovgivende Myndighed for Lagtinget.

Edw. Mortensen ønsker at bemærke:

Med Hensyn til det andet Krav, at Rigsdagens Myndighed som Faktor i Lovgivningsmagten paa visse Omraader overdroges til Lagtinget, er dette paa enkelte Punkter allerede imødekommet. Ganske naturligt har Rigsdagen i adskillige Tilfælde,